

Mjerimo masu vagom

Tijela i tvari

 Je li lakše pomaknuti punu ili praznu školsku torbu?

 Je li lakše zaustaviti puna ili prazna kolica u samoposluživanju?

 Primjer: tramvaj pun ljudi

 Kako objasniti što se događa putnicima u tramvaju kad tramvaj koči ili kreće?

 Putnici pokušavaju ostati u stanju u kojem su bili zbog **tromosti ili inercije**

 Tijela se opiru promjeni stanja mirovanja ili gibanja. Uzrok tome je **tromost tijela**.

 Sva su tijela troma.

 Što određuje kolika će biti tromost tijela?

 Tromost ili inerciju tijela fizičari opisuju fizičkom veličinom koja se naziva **masa**.

 Masa je mjera tromosti tijela.

 Što je tijelo tromije, ima veću masu pa ga je teže i pokrenuti i zaustaviti.

 Masa je obilježje tijela i tvari. Bilježimo je znakom ***m*** i iskazujemo jedinicom **kilogram** (znak **kg**).

Čime mjerimo masu?

Masu mjerimo **vagom**.

Znate li vagati pomoću vage s utezima?

Opišite postupak vaganja.

Mjeriti masu nekog tijela znači usporediti masu tog tijela sa poznatom masom utega.

ZAKON OČUVANJA MASE:

 U zatvorenom sustavu, ukupna količina mase je jednaka.

 Masa tijela ostaje očuvana kada tijelo premještamo po Zemlji s jednog mjesta na drugo, sa Zemlje na Mjesec ili negdje daleko u svemir.

 Zbog praktičnosti, često koristimo i druge mjerne jedinice:

mili gram	(mg)
gram	(g)
deka gram	(dag)
kilo gram	(kg)
tona	(t)

✍️ Brojčani odnosi među mjernim jedincama mase:

$$1 \text{ kg} = 100 \text{ dag} = 1000 \text{ g}$$

$$1 \text{ t} = 1000 \text{ kg}$$

$$1 \text{ mg} = 0,000\ 001 \text{ kg}$$

$$1 \text{ g} = 0,001 \text{ kg}$$

$$1 \text{ dag} = 0,01 \text{ kg}$$

✍ Pokus: Kolika je
masa spjalice

🤔 Kako odrediti
masu predmeta
vrlo male mase?

N	n	m_n (g)	m (g)	Δm (g)
1.			m_1	Δm_1
2.			m_2	Δm_2
3.			m_3	Δm_3
4.			m_4	Δm_4
5.			m_5	Δm_5
			$\bar{m} = 5,380$	$\Delta \bar{m} = 0,428$

$$m = (\bar{m} \pm \Delta \bar{m}) \text{ g}$$

$$m = \frac{m_n}{n}$$

$$\bar{m} = \frac{m_1 + \dots + m_N}{N}$$

$$\Delta m = \bar{m} - m$$

$$\Delta \bar{m} = \frac{\Delta m_1 + \dots + \Delta m_N}{N}$$

UZIMATI
 APSOLUTNE
 VRIJEDNOSTI

N	n	$m_n(g)$	$m(g)$	$\Delta m(g)$
1.	10	—	m_1	Δm_1
2.	25	—	m_2	Δm_2
3.	38	—	m_3	Δm_3
4.	46	—	m_4	Δm_4
5.	76	—	m_5	Δm_5
			$\bar{m} = 5,380$	$\Delta \bar{m} = 0,435$

$$m = \frac{m_n}{n}$$

$$\bar{m} = \frac{m_1 + \dots + m_N}{N}$$

$$\Delta m = \bar{m} - m$$

$$\Delta \bar{m} = \frac{\Delta m_1 + \dots + \Delta m_N}{N}$$

UZIMATI Δ
 APSOLUTNE
 VRIJEDNOSTI

$$m = (\bar{m} \pm \Delta \bar{m}) g$$

$$m = (5,380 \pm 0,435) g$$